

27.05.2011

پیوسته به گذشته در مسایل اقتصادی

مکثی در مورد گزارش وضع اقتصادی کشور در مجلس سنای افغانستان

بتاریخ 24 می گزارشی در صفحه ویپ سایت 8 صبح به نشر رسید که وزیر مالیه آقای عمر زا خیلوال وزیر مالیه و آقای انور الحق احدی وزیر تجارت و محمد قربان حقجو رئیس هیئت عامل اطاق های تجارت راپور وضع اقتصادی کشور، مشکلات و راه های حل معضله اقتصادی را برای اعضای مجلس سنا تشریح نمودند .

وزیر مالیه و تجارت در این نشست اظهار داشته اند که در ده سال گذشته رشد سالانه اقتصادی افغانستان 12 در صد بوده است :

این ادعای وزیر صاحب تجارت بدون ارائه یک معلومات و ارقام احصائیوی صحیح برای دانشمندان اقتصادی کشور خیلی سطحی ، غیر مسلکی و غیر قابل قبول است . بانیست در این نشست ارقام و معلومات بطور مشرع ارائه میشد که آیا این رشد در هر سال 12 فیصد بوده که دور از امکان است و یا اینکه از مجموع رشد ده ساله یک اوسط اخذ شده که 12 فیصد را میسازد .

دوم : این فیصدی رشد به کدام اساس تعیین شده آیا به اساس کدام شاخص اقتصادی سال های گذشته بوده و اگر بوده کدام سال به حیث شاخص اقتصادی تعیین شده تا یک ارائه معلومات بطور مقایسوی رشد اقتصادی بدست آید

سوم : عاید سرانه ملی افغانستان را در یک سال آقای عمر زاخیلوال 600 دالر گزارش دادند ، وی در این نشست اظهار داشت که در اوایل اداره موقت عاید سرانه ملی 150 تا 180 دالر بوده . در این مورد باید تذکر داد که تثبیت عاید سرانه ملی وقتی تثبیت شده می تواند که دو عامل مهم را که توسط آن عاید سرانه ملی را تعیین میکنند باید بدانیم .

الف : تولید ملی (تولیدات اعم از تولیدات زراعتی ، صنعتی و خدمات اجتماعی) که ارزش آن به پول رایج مملکت تعیین میشود که عاید ملی کشور را میسازد و دوم بانیست تعداد نفوس کشور را باید بدانیم که در نتیجه عاید ملی کشور تقسیم تعداد نفوس کشور و از آن عاید سرانه ملی را از نگاه احصائیوی نتیجه گیری میکنند .

در صورتی که این دو عامل مهم یعنی ارزش عاید ملی و تعداد نفوس نسبت نبود یک احصائییه دقیق در کشور ما معلوم نیست چطور میتوان عاید سرانه ملی را سنجش نمود . گذشته از آن در مورد بلند رفتن عاید سرانه صحبت شده و در این جا توضیح نشده که بلند رفتن عاید سرانه ملی از کدام منبع و یا سکتور اقتصادی کشور بوده

آیا این عاید سرانه ملی بشکل مزد و معاشات ، تکتانه قروض بانکها ، مفاد شرکت های خصوصی و توزیع عاید توسط حکومت است که بیشتر از سکتور زراعت ، صادرات ، تولید صنعتی و یا خدمات اجتماعی بوجود میاید. در اثر نبود این ارقام مهم ، معلومات و اعداد احصائیوی ادعای آقای وزیر صاحبان از نگاه اقتصادی کامل نیست

در جای دیگر میفرمایند که رشد اقتصادی وابسته به کمک های جامعه جهانی است . در اینجا نیز توضیح نشده که چند فیصد این رشد اقتصادی مربوط به کمک جامعه جهانی است آیا 12 فیصد رشد اقتصادی بطور کل از کمک های جامعه جهانی بوده ؟ در این مورد بانیست توضیح داده میشود که چند فیصد این فیصدی رشد اقتصادی ارتباط مسقیم به کمک جامعه جهانی دارد و چند فیصد این رشد در اثر فعالیت های اقتصاد داخلی کشور بوجود آمده است .

چهارم : وزیر مالیه افغانستان رشد اقتصادی را در کشور نا متوازن میدانند و به باور وی از این نا متوازن بودن مایوس استند. از این توضیح انسان نمی تواند چیزی را استنباط کند ؟ آیا این رشد نامتوازن در سطح ولایات را میگویند؟ یا اینکه رشد سالانه اقتصادی را بطور کل نا متوازن میگویند. معلوم نیست که وزیر صاحبان مقصد شان از نا متوازن بودن رشد اقتصادی شاید توزیع نا عادلانه عاید ملی باشد که این اظهارات شان گنگ است باید این گزارشات بطور شفاف و با یک فارسی روان بایک رقم احصائیوی به مردم و نمایندگان پارلمان فهمانیده شود .

یک گزارش مثبت به (زعم خود وزیر صاحب احدی) این بود که " چهار سال پیش از 42 در صد مردم افغانستان در زیر خط فقر قرار داشتند . این رقم در حال حاضر به 36 درصد کاهش یافته . " در این مورد بانیست برای مستمعین بطور خلاصه توضیح میشود که اساس سنجش فقر بخصوص در افغانستان کدام مبلغ را تشکیل میدهد.

و مزید بر آن در این مجلس گزارش داده شد که این رقم به اساس یک سروی که از جانب وزرات تجارت بعمل آمد و به این نتیجه نایل شده اند . در این مورد بانیست گفت که کدام سروی مشخص که نمایندگی از تمام طبقه مردم افغانستان بصورت نمونوی اجرا شده باشد از جانب وزرات تجارت صورت نگرفته بلکه این اعداد را از راپور وضع اقتصادی افغانستان که توسط اداره سی آی ای ترتیب و در ویب سایت صفحه جهانی گوگل موجود است وزارت خانه های ما اقتباس نموده اند.

از سوی دیگر آقای قربان حقجو رئیس عامل تجارت و صنایع افغانستان در ضمن دیگر مشکلات اقتصادی افزایش بیکاری و فقر را در کشور نگران کننده می خواند اما متا سفانه نگفت که فیصدی بیکاران در افغانستان تا چه حد است عمو ما در این نوع گزارش های اقتصادی راپور دهنده اظهارات خود را به اساس معیار های ارزشی و اعداد و ارقام احصائیوی که توسط شعبات مربوط یک وزرات خانه جمع آوری شده باشد استوار میسازد که بعدها این اعداد و ارقام معلوماتی در راپور های آینده اقتصادی به حیث یک موخذ ارزش اقتصادی بکار میرود ، هر کس میدانند که وضع بیکاری در افغانستان نگران کننده است ولی توضیح میشود که فیصدی بیکاران بطور کل تا چه انداز و در کدام سکتور اقتصادی بیکاری زیاد تر و در کدام سکتور دیگر بیکاری نسبتاً کمتر شده است .

هر گزارش اقتصادی باید از جانب اشخاصی که پیشینه کاری داشته و به مسایل اقتصادی کشور آشنائی داشته باشد تهیه و راپور اقتصادی بانیست مکمل و مطابق به یک معیار احصائیوی به مردم تفهیم شود .

آقای حقجو در اخیر شکایت از نبود استخدام افراد غیر مسلکی در وزارت خانه ها کرد که در ده سالی که گذشت توجه به رشد اقتصادی افغانستان نشده اند.

وی اضافه نمود که " در اس وزارت خانه های اقتصادی بیشتر افراد و اشخاصی استخدام شده اند که بنا بر ملاحظات قومی، سمتی و معامله گری ها تعیین شده اند. که البته این ادعا ی وی مورد تأیید همه افغان ها است

چندی قبل بوجه سال 1390 که از جانب وزارت مالیه تهیه و به پارلمان جهت بررسی تقدیم شد که در آن خلاهای زیاد موجود بود و از جانب پارلمان بوجه مذکور رد گردید. که در مورد بوجه کشور اگر فرصت مناسب شد توضیحات و یک سلسله پیشنهادات بعمل خواهیم آورد.

چندین نوشته راجع به اهمیت احصائیه بخصوص در مسایل اقتصادی کشور از جانب پژو هسگران که دارای بصیرت و بینش اقتصادی اند در ویپ سایت های افغانی در داخل و خارج کشور به نشر رسید ولی متاسفانه کو آن گوش شنوا ه .

در اخیر باید خاطر نشان ساخت که ابراز نظریات مردم خواه بشکل انتقاد، مشوره، تبصره و توضیح و چگونگی در مسایل اقتصادی و اجتماعی که برای بهتر ساختن وضع اقتصادی کمک میکند توسط ویپ سایت های درون و بیرون مرزی کشور نظریات مردم نشر میشود باید در هر مرجع اداری مربوطه با حسن نظر و بایک افق نظر وسیع خوش آمد گفته شده و از نظریات ارائه شده در فعالیت ها و روش های آینده از آن استقبال گردد.